

A Fővárosi Ítéltábla a Petia Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: dr. Petia Csaba Tamás ügyvéd) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek, az **I. rendű alperesi képviselő (cím)** által képviselt I.rendű alperes neve(**I. rendű alperes címe**) I. rendű, dr. ... elnök (**cím**) által képviselt II.rendű alperes neve(**cím**) II. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a ... Törvényszék 2019. január 29. napján meghozott .../2018/12. számú ítélete ellen a felperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására térítsen meg az államnak 96.000 (Kilencvenhatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperest a II. rendű alperes .../11. számú végzésével a **T. Korlátolt Felelősségű Társaság „fa”** felszámolójának jelölte ki. A II. rendű alperes 2013. augusztus 2-án .../9. számú végzésével a felperes 2013. május 10-i keltezésű beszámítási intézkedését megsemmisítette, egyben kötelezte a felperest, hogy az ... Város Önkormányzata által teljesített közvilágítási díjbefizetésekkel haladéktalanul számoljon el, a zálogos hitelezőt megillető összeget haladéktalanul fizesse ki. A végzés ellen a felperes jogi képviselője útján fellebbezést terjesztett elő, 30.000 forint fellebbezési illetéket lerótt. A II. rendű alperes 2013. október 22-én .../9. számú meghozott végzésével a felperest a **T. Kft. „f.a.”** felszámolói tisztségéből felmentette és új felszámolóként az **E. Korlátolt Felelősségű Társaság** felszámoló szervezetet jelölte ki. Az I. rendű alperes 2014. január 22-én .../2013/7. számú végzéssel az iratokat a fellebbezések érdemi vizsgálata nélkül az elsőfokú bíróság részére visszaküldte, mert a fellebbező felek fellebbezésüket visszavonták. A végzés fejrészában az adós képviselőjeként a **P. Ügyvédi Iroda** került megjelölésre. A felszámoló által a fellebbezésen lerótt 27.000 forint összegű illeték különbözetről az I. rendű alperes akként rendelkezett, hogy azt külön kérelemre a felszámoló visszaigényelheti. A II. rendű alperes ennek megfelelően 2014. február 13-án a .../17. számú végzéssel megállapította, hogy a .../9. számú végzés 2014. január 15. napján jogerőre emelkedett, erről a felperest értesítette. A **D. Zrt.** hitelező és a felperes között 35.533.353 forint és járulékai iránt a Cstv. 54. § rendelkezései alapján kártérítés megfizetése iránt a II.rendű alperes neven .../2017. ügyszámon per van folyamatban.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a II. rendű alperes az iratok visszaküldésével, I. rendű alperes a végzés jogerőre emelkedésének megállapításával a felperes jogorvoslathoz fűződő jogát sértette. A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltak alapján a Ptk.

339. § (1) és 349. § (3) bekezdés rendelkezéseire figyelemmel I. és II. rendű alpereseket 250.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni. Hivatkozott a Pp. 2. § (1) és (3) bekezdésére. A Pp. 123. § második fordulatára figyelemmel kérte annak megállapítását, hogy ha a **D.** Zrt. által indított kártérítési perben a jelen per felperesével szemben marasztaló ítélet meghozatalára kerül sor, a felperes így keletkező kára megtérítésére az I. és II. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek. Amennyiben a bíróság a fenti kereseteknek nem ad helyt, úgy I. rendű alperest 27.000 forint lerótt illeték miatti kára megtérítésére kérte kötelezni a Ptk. 339. § (1) bekezdése és a 349. § (3) bekezdése alapján.

Sérelmezte, hogy az I. rendű alperes úgy szüntette meg a másodfokú eljárást, hogy a fellebbezést a felperes nem vonta vissza. A II. rendű alperes a .../9. számú határozatának jogerőre emelkedését úgy állapította meg, hogy a határozattal szemben előterjesztett fellebbezést a fellebbező nem vonta vissza. Az I. rendű alperes a 7. sorszámú végzésben hozott intézkedésével a felszámolót jogosította fel a lerótt fellebbezési illeték visszaigénylésére, aki a végzés meghozatalának időpontjában már nem felperes volt, ezzel megfosztotta a felperest az általa lerótt illeték visszatérítésének lehetőségétől. Az I. rendű alperes végzésének fejrésze az adós képviselőjeként téves ügyvédi irodát jelölt meg. Álláspontja szerint a Pp. 123. § rendelkezése teremti meg a megállapítási kereset lehetőségét, mert előrehozott védelmet biztosít egy potenciális kárfelelősség esetén.

Az I. rendű alperes elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes megállapítási keresete idő előtti, kára a felperes szerint sem következett be. Megállapításra irányuló kereset előterjesztésének feltételei nem állnak fenn, mert a **D.** Zrt. hitelező által vele szemben indított perben hozandó határozat eredményének feltételéhez kötött, feltételeken kereset sem megállapítás, sem marasztalás iránt nem terjeszthető elő. Emellett nincs a felperesnek jelenleg az I. rendű alperessel szemben megóvandó joga és kár hiányában lejárt kötelezettsége sem.

Az I. rendű alperes a végzés fejrészeiben tévedésből az adós képviselőjeként a **P.** Ügyvédi Irodát jelölte meg. Ennek a kijavítás alapjául szolgáló elírásnak az ügy érdemi megítélését illetően nincs jelentősége, mivel a felperes nem a végzés fejrészeinek elírására, hanem arra alapította a keresetét, hogy a felperes nem vonta vissza a .../9. szám alatti II. rendű alperesi végzéssel szembeni fellebbezését.

Az I. rendű alperes 2013. augusztus 2. napján 9. sorszámú végzését a hitelező által előterjesztett a kifogás tárgyában indult eljárásban hozta, az adós képviseletében az adós mindenkori felszámolója járt el. A végzés ellen a felperes, mint az adós felszámolója fellebbezést terjeszthetett elő. A felperes nyilatkozattételi jogosultsága akkor szűnt meg, amikor a II. rendű alperes a 2013. október 22. napján meghozott 9. sorszámú végzésével a felszámoló tisztségéből felmentette. A felszámoló felmentésétől és az újabb felszámoló kijelölésétől kezdődően már nem a felperest, hanem az újabb felszámolót illette meg a kifogás folytán folyamatban lévő eljárásban az adós képviseletének joga. Ebből eredően az újabb felszámoló jogszerűen vonhatta vissza a 2013. augusztus 2. napján kelt .../9. szám alatti végzés elleni, az adós korábbi felszámolója által előterjesztett fellebbezést. A fellebbezés jogszerű visszavonása folytán az I. rendű alperes pedig a 2014. január 22. napján kelt végzésével szintén jogszerűen rendelkezett a fellebbezés érdemi vizsgálata nélkül az iratok elsőfokú bíróságra történő visszaküldéséről.

Tekintve, hogy a felperes mint felszámoló az adós nevében terjesztett elő fellebbezést, a kifogás alapján indult eljárásban a fellebbezési illetéket is az adós nevében rótt le a jogorvoslati kérelmén, ezért a 27.000 forint illeték különbözet sem a felmentett felszámolónak jár vissza, emiatt az I. rendű alperes a felperes keresetében kifejtettekkel szemben nem fosztotta meg a felperest az általa lerótt illeték visszatérítésének lehetőségétől.

A Pp. 2. § (3) bekezdés alkalmazásához hátrány bekövetkezése szükséges. A felperes a perben hátrányt nem igazolt, nem is állított, ilyen tényállítás híján pedig a kártérítés nem lehetséges.

A II. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, perköltségigényt az útiköltségre tartott fenn. Álláspontja szerint szükséges a 9. sorszámon meghozott végzés elleni fellebbezés vizsgálata. A kifogás alapja a felperesnek az adós vagyontól közvetlenül érintő intézkedése volt. A Cstv. szerint a felszámoló a gazdálkodó szervezet képviselőjében jár el, ezt a jogkörét az általa kijelölt felszámoló útján látja el, a felszámoló az adós képviselőjében eljárva teszi meg a cselekményeit. A kifogás benyújtása nem a felszámolási eljárástól független eljárást indít meg, a kifogás elbírálása iránti eljárás a felszámolási eljárás része. A fellebbezés felzetén a felperes maga írta le, hogy a fellebbezést a T. Kft. „fa” adós elleni felszámolási eljáráshoz kapcsolódóan indult kifogásolási eljárásban nyújtja be, mint az adós kijelölt felszámolója. A fellebbezés tartalmilag azt tükrözi, hogy az adós nevében eljárva terjesztette elő. A fellebbezésben is azt fejtette ki, hogy az adós társaságot illeti meg a beszámítási jog, arról kívánta meggyőzni az eljáró bíróságot, hogy az adós rendelkezik beszámítható követeléssel. A II. rendű alperes a 2013. október 22. napján a felperest felmentette a felszámolói tisztségéből, új felszámolót jelölt ki. Ezen végzés jogerőre emelkedésének napjától a felperes sem a felszámolási eljárásban, sem az azzal összefüggő kifogás alapján indult eljárásban a hivatkozott törvényi rendelkezések alapján félként nem vett részt, a fellebbezés visszavonására nem volt jogosult. Miután a kijelölt új felszámoló a felperes fellebbezését visszavonta, az I. rendű alperes a Pp. 241. § (2) bekezdése alapján intézkedett az iratok visszaküldéséről. II. rendű alperes egyébként ennek jogszerűségét nem vizsgálhatta, ebben a kérdésben az I. rendű alperes foglalt állást. Álláspontja szerint nem állnak fenn a megállapítási kereset feltételei sem. A felperes nem igazolta, hogy az általa kért megállapítás a felperes mely jogának megvédése érdekében szükséges II. rendű alperessel szemben.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívásában megjelölt módon és számlára fizessen meg 72.000 forint eljárási illetéket. Ezt meghaladóan a perrel felmerült költségekről akként rendelkezett, hogy azt mindegyik peres fél maga viseli.

A Ptké. 54. § felhívását követően rámutatott arra, hogy a perbeli jogvitára az 1959. évi IV. törvény irányadó. Felhívta a Ptk. 84. § (1) bekezdését, 349. § (1) és 339. § (1) bekezdését, a Pp. 123. §-át, továbbá az ezzel kapcsolatosan irányadó bírói gyakorlatot, a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.600/2013/4., a 17.Pf.21.371/2015/4-II., a 7.Pf.21.511/2016/3. és a 6.Pf.20.608/2014/3. számú határozatát. Idézte a Pp. 2. § (1) és (3) bekezdését. Rámutatott, a tisztességes eljáráshoz fűződő jog nem tekinthető személyiségi jognak, eljárási alapjogról van szó. E jog megsértése azonban eredményezheti egyúttal valamely személyhez fűződő jog sérelmét is. Idézte a BDT2008. 1811., a BDT2009. 1976., az EBH2007. 1598., a BH2008. 12., a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.106/2009/4., a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.062/2005/5., a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.484/2013/6., a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.842/2015/5. számú eseti döntését, a Kúria Pfv.IV.20.766/2016/5. számú döntését.

A kereset megalapozottságát kártérítés jogcímén is vizsgálta. Annak eldöntését tartotta relevánsnak a perben, hogy jogszerűnek minősült-e az iratok visszaküldése, a végzés jogerőre emelkedésének megállapítása. Rámutatott, a felszámoló nyilatkozata főszabályként az adós képviselője által tett nyilatkozatként értelmezendő olyan esetben is, ha az ő jogszabálysértő tevékenységét vagy mulasztását támadja kifogással a sérelmet szenvedett fél. Idézte az EBH2015. G.2. eseti döntést. A felszámoló ezen minőségét a bíróság Cstv. 27/A. § (1) bekezdése szerinti eljárása útján kirendeléssel szerzi meg, az eljárás jogerős befejezésével vagy a bíróság felmentő határozatával tisztsége

megszűnik. Két felszámoló nem működhet párhuzamosan egy felszámolási eljárásban. Idézte az EBH2016. G.3. eseti döntést, a Cstv. 6. § (3) bekezdését. Eszerint a Pp. rendelkezései a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel megfelelően irányadóak. A Cstv. 51. § (1) bekezdés, a Pp. 233. § (1) bekezdés, a Pp. 241. § (1) bekezdés felhívását követően rámutatott, a fellebbezés visszavonása a fellebbezésre jogosult személynek olyan rendelkezési elven alapuló nyilatkozata, amelynek eredményeként fellebbezési jogosultsága megszűnik. Az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy nem tehetett jogerős döntést eredményező megállapítást arra nézve, hogy a fellebbezést a felperes felszámolóként vagy az adós képviselőjeként terjesztette elő. A felmentett felszámoló a felszámolási eljárásban már nem minősül félnek, az újonnan kirendelt felszámoló a felmentett felszámoló eljárásbeli pozíciójába lép, és ennek alapján a korábbi felszámoló által megtett intézkedések hatályosak az újonnan kijelölt felszámoló vonatkozásában is. A korábbi felszámoló által megtett intézkedések a felszámolói pozícióhoz, nem pedig a konkrét felszámolóhoz kapcsolódnak. Ezért egy felszámolói intézkedést érintő kifogás esetén nyilatkoztatni kell az újonnan kirendelt felszámolót, hogy a korábbi felmentett felszámoló által megtett kifogással sérelmezett felszámolói intézkedést fenntartja-e. A fellebbezés visszavonása csak a jogosulttól eredő határozott nyilatkozattal történhet. Csak az vonhatja vissza, aki azt benyújtotta, és amennyiben a visszavonása megtörténik, nincs olyan fellebbezés, amelyről a fellebbezést elbíráló bíróság jogszerűen határozhatna.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, ha a felperes fellebbezését felszámolóként terjesztette elő, felmentését követően az újonnan kirendelt felszámoló részéről megtett fellebbezést visszavonó nyilatkozat a felszámoló nevében és eljárási pozíciójából adódóan egy érvényes és hatályos jognyilatkozat volt. Ezért az I. rendű alperesnek jogszabályi kötelezettsége volt az iratok visszaküldése a II. rendű alperesnek, majd az iratok visszaérkezését követően a II. rendű alperes részéről a végzés jogerőre emelkedésének megállapítása. Ebből következően I-II. rendű alperesek részéről tanúsított jogellenes magatartás hiányában alaptalannak tartotta kártérítés és a nem vagyoni kár megtérítésére továbbá a méltányos elégtételre irányuló keresetet is.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem álltak fenn a Pp. 123. § szerinti megállapítási per feltételei sem, mert a jogmegóvás szükséglete nem áll fenn. A Ptk. 341. § (1) bekezdés speciális szabályt tartalmaz a károsodás veszélye esetére, amely alapján a veszélyeztetettnek marasztalási típusú igénye keletkezik. Így károsodás veszélye esetén a veszélyeztetett azt kérheti a bíróságtól, hogy a kárral fenyegetőt tiltsa el a magatartásától, kötelezze a kár megelőzéséhez szükséges intézkedések megtételére és biztosíték adására. A megállapítási kereset előterjesztését kizártnak tartotta. A felperes kártérítés megfizetése iránt pert indíthat. Egy később megindítandó per jogalapját a Pp. 123. § alapján megállapítani nem lehet. A Ptk. 360. § (1) bekezdés értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Ebből következik, hogy a követelés időelőttiisége fogalmilag kizárt. Nincs helye a kártérítési felelősség megállapítására irányuló kereseti kérelemnek, ha a jogosult kártérítést is követelhet. A Pp. 122. §-ának (1) bekezdése és 123. §-a értelmében nincs helye megállapítási keresetnek, ha a felperes teljesítést követelhet.

Az elsőfokú ítélet további indokai szerint az I. rendű alperes 2014. január 22. napján az .../2013/7. szám alatti végzésének fejrészában az adós képviselőjeként valóban tévesen a **P.** Ügyvédi Irodát jelölte meg. Ez a végzés kijavítását eredményezheti, de az ügy megítélését illetően nincsen jelentősége, mivel a felperes arra alapította keresetét, hogy nem vonta vissza a fellebbezését.

Végezetül alaptalannak tartotta a felperes a 27.000 forint összegű fellebbezési illeték megfizetésére irányuló keresetet is. Idézte az 1990. évi XCIII. törvény 58. § (9) bekezdését, a 38. § (1) bekezdését, 46. § (3) bekezdését. Az I. rendű alperes a lerótt illeték különbözet külön kérelemre történő

visszatérítéséről szóló döntése mindenben megfelelt az illetéktörvénynek, hiszen a fellebbezést a felszámoló terjesztette elő, a felszámoló vonta vissza, így az illeték visszatérítése is a felszámolót illette meg. Az a körülmény, hogy a felszámoló személyében változás következett be, nem érinti azt a joghatást, hogy a változás esetén a felszámolóként megtett jognyilatkozatok minden esetben a felszámolói pozíciót betöltő személy jognyilatkozatának minősülnek. Az Itv. nem tartalmaz olyan jogszabályi rendelkezést, hogy az eljárási illetéket a konkrét befizetést teljesítőnek kellene visszautalni. A le nem rótt 72.000 forint összegű elsőfokú illeték megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a pervesztes felperest kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést. Ebben azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés korlátaira tekintet nélkül helyezze hatályon kívül. Amennyiben ennek feltételei nem állnak fenn, az elsőfokú bíróság ítéletét az ítéltábla változtassa meg, a keresetnek adjon helyt.

A fellebbezés indokai között előadta, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletben a feleket akként tájékoztatta, hogy az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a ... Ítéltáblához címzett fellebbezésnek van helye, holott a per I. rendű alperese I. rendű alperes nevezett. Az eljáró tanácsnak a per során tanúsított eljárása alapján nem azonosítható olyan körülmény, ami szerint kizárás iránti indítvány előterjesztésének helye lett volna. De a Pp. 16. § (1) bekezdése értelmében a bíróság hivatalból ügyel arra, hogy az ügy elintézésében kizárt bíró vagy bíróság ne vegyen részt az ügy megítélésében. Álláspontja szerint nemcsak a pártatlanságra, de a pártatlanság látszatára is ügyelni kell. Felhívta az Emberi Jogok Európai Bíróságának ... c/a Magyarország (.../06) ügyben hozott határozatában kifejtetteket. Hivatkozott ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága a tisztességes eljárás követelményének érvényesülése körében a pártatlanság látszatának objektív vizsgálata alapján megállapítható voltát elvárt kritériumként határozta meg. Az ítéletben foglalt jogorvoslati tájékoztatás a pártatlanság látszatának megőrzésére vonatkozó követelménnyel összeegyeztethetetlen. Ennek alapján elsődlegesen azt kérte, hogy a Pp. 16. § (1) bekezdésének rendelkezésére, valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára is figyelemmel a Pp. 252. § (1) bekezdés utolsó fordulata szerint az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül.

A per érdemével összefüggésben az volt az álláspontja, hogy a felszámoló a felszámolási eljárás során kettősséggel bír, amelyet a bírósági határozatok is eltérően kezelnek. A felszámoló egyfelől az adós törvényes képviselőjeként jár el, annak felszámolási vagyonával kapcsolatos nyilatkozatokat tesz, másfelől pedig a felszámolási eljárás lebonyolítójaként önálló felelősséggel (Cstv. 54. §) és felelősségre vonhatósággal (Cstv. 51. §) rendelkezik. A felszámoló alapvetően az adós törvényes képviselőjeként jár el, azonban elismert a felszámoló saját jogon történő eljárásának lehetősége is, amikor az adós és a felszámoló érdekellentéte miatt a felszámoló nem járhat el. Az e tárgyban született EBH2015. G.2. számú határozat példálózva sorol fel néhány esetet. Az önálló fellebbezési jogosultság kétséget kizáróan fennáll minden olyan esetben, amikor a felszámolói intézkedés a felszámolóval szembeni, Cstv. 54. § szerinti perindítás alapját képezheti. A jelen perben többlettényállási elem, hogy a felperes fellebbezése előterjesztését követően felmentésre került, az adós felszámolói tisztségének ellátására más felszámoló került kijelölésre. A felperes álláspontja szerint a hivatkozott EBH2015. G.2. számon közzétett elvi határozatban foglalt megállapításokkal egyértelműen összeegyeztethető az a megállapítás, amely szerint, ha a felszámolót az általa foganatosított intézkedés miatti kifogásolási eljárás során felmentik, úgy az intézkedés miatt előterjesztett kifogást elbíráló határozat elleni fellebbezési jogosultság az intézkedést megvalósító felszámolót személyében megilleti, az általa előterjesztett fellebbezés visszavonására az újonnan kijelölt felszámoló nem jogosult. A felszámoló pozíciójában bekövetkező jogutódlásról az eljárásban a Pp. 61. § és 65. § rendelkezései szerint alperesek végzést nem hoztak.

Az elsőfokú ítélet megállapításaival ellentétben álláspontja szerint a Ptk. 341. § (1) bekezdése alapján marasztalási igény nem volt előterjeszthető. A kármegelőzéssel kapcsolatos intézkedések körét nem tartotta értelmezhetőnek, hiszen a kár bekövetkezése a felperessel szembeni kártérítési keresetet elbíráló bíróság döntésétől függ. A felperes álláspontja szerint az ítélet indokolásában foglalt érvelés nem alkalmas a felperes által kifejtett bírósági határozatokkal is alátámasztott érvelés cáfolatára. Sérelmezte, hogy az ítélet indokolása a felperes által hivatkozott bírósági határozatokat nem tartalmazza, de azon jogi következtetéseket sem, hogy azok mely indokok miatt ne lennének megalapozottak, ami a Pp. 221. § rendelkezését sérti. A BH1990. 105. határozatból álláspontja szerint a contrario levonható az a következtetés, hogy amennyiben a kár összege nem ismert, úgy helye van a megállapítási keresetnek. Ismertette a BH2018. 81. számú eseti döntést, amely szerint a Pp. 123. §-ában szabályozott egyéb megállapítási kereset konjunktív feltételei a felperes alperessel szembeni jogmegóvási szükséglete és a teljesítésre irányuló kereseti kérelem kizártsága. A megállapítással a bíróság a teljesítéshez képest előrehozott védelmet biztosít a jogosultnak.

Az illeték visszafizetésével kapcsolatosan az volt az álláspontja, hogy a döntés megfosztotta a felperest attól, hogy az általa teljesített, de utóbb jogalap nélkülivé vált illeték visszatérítését kérje.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Az elsőfokú bíróság a rend szerinti fellebbezési tájékoztatást adta, holott a fellebbezést a Fővárosi Ítéltábla bírálja el. Az Emberi Jogok Európai Bírósága .../06. számú ügy tényállásának a jelen üggyel kapcsolata nincs. Nem tartotta alaposnak azt az érvelést, hogy a fellebbezési tájékoztatás a pártatlanság látszatának sérelmét kelti, különös tekintettel arra, hogy a felperes maga is úgy nyilatkozott, nem tartja elfogultnak az eljáró bírót.

Megítélése szerint a felperes félreértelmezi a Cstv. 27/A. § (12) bekezdését elemző EBH2015. G.2. számú kúriai határozatot, ennek lényegét az elsőfokú eljárásban az I. rendű alperes részletesen ismertette. Utalt arra, hogy a Cstv. 51. § alapján a felszámoló az adós képviselőjében jár el. A fellebbezés előterjesztésekor érdekellentét nem állt fenn, ezért az újabb felszámoló a fellebbezést visszavonhatta.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felszámoló személyében változás állt be, ami nem a Pp. 61. § alapján történt, mert nem az anyagi jog szabályai szerinti jogutódlás történt a felszámoló felmentésével. Helyesen következtetett arra az elsőfokú bíróság, hogy a megállapítási kereset feltételei nem állnak fenn és a kereset a 27.000 forint vagyoni kár tekintetében is alaptalan. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során megtett azon nyilatkozatát, hogy az adós nevében eljáró felszámolót az Itv. 62. § (1) bekezdés i) pontja alapján illetékfeljegyzési jog kedvezménye illette meg, amivel önhibájából nem élt. Az önhiba pedig kizárja a kártérítés követelését. A Ptk. 340. § (1) bekezdése szerint értelmezhető az is, hogy a felperes a NAV előtti adóigazgatási eljárásban nem kísérelte meg a lerótt illeték visszaigénylését.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet, mivel az érdemben helyes, indokainál fogva hagyja helyben. Álláspontja szerint önmagában az elsőfokú bíróság téves jogorvoslati tájékoztatása nem alapozza meg az ítélet hatályon kívül helyezését, mivel az ítélet meghozatalában kizárt bíró nem vett részt. A téves jogorvoslati tájékoztatás pedig nem eredményezheti azt, hogy a Kúria által kijelölt bíróságtól eltérő bíróság járjon el másodfokon. Az elsőfokú bíróság ítélete álláspontja szerint érdemben helyes, annak megváltoztatására a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján nincs lehetőség.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálása szempontjából relevanciával bíró tényállást helyesen

állapította meg, az irányadó jogszabályokat és a kialakult bírói gyakorlatot helyesen alkalmazta, érdemi döntése is helytálló volt. Olyan lényeges eljárási szabályt sem sértett, ami a Pp. 252. § (2) bekezdés alkalmazását tenné indokolttá. A felperes fellebbezési álláspontjával ellentétben nem áll fenn a Pp. 252. § (1) bekezdésében foglalt hatályon kívül helyezési ok sem.

A Pp. 252. § (1) bekezdés alapján kötelező hatályon kívül helyezési ok akkor áll fenn, ha az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, vagy az ítélet meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn. Az elsőfokú eljárás során eljáró bíró kizárását a Pp. 13. § (1) bekezdésében felsorolt kizárási okok egyike sem indokolta, ezt a felperes maga sem állította, kizárási ok az I. rendű alperes személyére tekintettel a Pp. 13. § (1) bekezdés a) pontja alapján a ... Ítéletábrárával szemben állt fenn. Erre tekintettel a Kúria a .../2018/2. számú végzésével az ügy másodfokú elbírálására a Fővárosi Ítéletábrát jelölte ki, ez azonban a ... Törvényszék kizártságát nem eredményezi. A felperes a .../2018/11. számú tárgyalási jegyzőkönyvben akként nyilatkozott, hogy kizárás iránti indítványt nem terjeszt elő maga sem állította, hogy a bíró személyében rejlő objektív vagy szubjektív ok a döntés pártatlanságát akadályozta. A felperes fellebbezési álláspontjának alátámasztására nem alkalmas az EJEB ... kontra Magyarország no. .../06. számú ügyben meghozott ítélete sem. Az Emberi Jogok Európai Bírósága ugyanis ezen ítéletben is rámutatott arra, a bíró személyes pártatlanságát mindig vélelmezni kell, amíg nincs bizonyíték ennek ellenkezőjére. Az ítélet alapját képező ügyben a fél kizárás iránti kérelmet terjesztett elő, míg jelen ügyben az eljáró bíró pártatlanságát a felperes az elsőfokú eljárás során nem vonta kétségbe. Az EJEB ítéletének alapját képező ügyben az elfogultság látszatát az támasztotta alá, hogy az eljáró bírák korábban azonos személy eljárása miatt magukat elfogultnak vallották, ami pártatlanságukkal kapcsolatosan kételek ébresztésére adott okot. Jelen ügyben azonban ilyen peradat nem merült fel, a jogorvoslatról történő téves tájékoztatás sem kelti a pártatlanság hiányának látszatát, az eljáró bíró eljárásának semlegességét önmagában nem kérdőjelezi meg.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy jogorvoslatához, illetve a tisztességes eljáráshoz fűződő jog személyiségi jogként nem fogható fel, erre hivatkozással a felperes a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) és e) pontjának alkalmazását nem kérheti.

A személyiségi jogok védelmének lényege a személy autonómiájának, a személyiség szabad kibontakoztatásának biztosítása, a védelem elismerésének elsődleges követelménye, hogy a védendő érték a személyiség megnyilvánulásaként legyen meghatározható. A tisztességes eljáráshoz fűződő jog, által védendő érték nem közvetlenül az ember személyiségéből fakad. Ez a jog elsődlegesen az állami közreműködés mellett zajló eljárások megfelelő funkciójú megvalósítását, ezek érvényesülését szolgálja. A tisztességes eljáráshoz való jog azért nem fogadható el személyiségi jogként, mert a védendő érték nem a személy kibontakoztatásában rejlik, hanem egyéb, az állami, a szervezetek és az egyén viszonyában meghatározható értékek megóvását, érvényesülését szolgálja. Emellett a személyiségi jogok egyik alapvető ismérve, hogy minden jogképes jogalanyt, a Ptk. 75. § (2) bekezdés alapján a jogi személyeket is megilletik egyedisége, a társadalmi életben elfoglalt jelentősége miatt. Ezzel szemben az úgynevezett származtatott jogként értelmezendő tisztességes eljáráshoz és jogorvoslatához fűződő jog alkotmányos alapjog, ami nem általánosságban, hanem attól függően illeti meg a jogalanyt, hogy egy eljárásban részt vesz. Éppen ezért az eljárás során elszenvedett sérelmek miatt az eljárási alapjogok sérelme orvoslására a Ptk. 84. § (1) bekezdésében felsorolt szankciók csak akkor alkalmazhatóak, ha egyéb személyiségi jogi sérelem is megvalósul. Ilyen sérelmet a felperes nem állított, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a felperes Ptk. 84. § (1) bekezdés alapján kért jogkövetkezmények alkalmazására irányuló keresetét.

A Pp. 2. § (1) bekezdés három igazságszolgáltatási alapelvet rögzít: a felek bírósághoz fordulásának

jogát, a tisztességes eljáráshoz és a jogviták észszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jogát. Ezen alapelveket az 1993. évi XXXI. törvénnyel ratifikált Emberi Jogok Európai Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdésben foglalt elvárásoknak megfelelően a bíróságokkal szembeni követelményként fogalmazza meg. A Pp. 2. § (3) bekezdés szerint a fél az (1) bekezdésben foglaltak elmulasztása esetén méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, amelyet nem zár ki, ha a bíróság nevében eljáró személynek az okozott jogsérelem közvetlenül nem volt felróható. Az EJEK gyakorlata (...) alapján a nemperes eljárások közül a felszámolási eljárásra, illetve az azok során előterjesztett hitelezői kifogások elbírálására az Egyezmény 6. Cikke alkalmazható. Nincs ekként akadálya annak, hogy a felszámolási eljárás során bekövetkező alapjogi sérelem esetén a felperes a bírósággal szemben a Pp. 2. § (3) bekezdés alapján méltányos összegű elégtétel iránt keresetet terjesszen elő.

Az elsőfokú bíróság azonban helytállóan mutatott rá arra, hogy a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdés alapján fennálló kártérítési felelősséget, de a méltányos összegű elégtétel iránti keresetet is kizárja a jogellenesség hiánya.

Az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 51. §-ában meghatározott kifogás alapján megindult eljárásban a felszámoló jogállásával összefüggésben a Kúria több határozatában kifejtett álláspontja az volt, hogy a felszámoló nyilatkozata főszabályként az adós képviseletében tett nyilatkozatként értelmezhető olyan esetben is, ha az ő jogszabálysértő tevékenységét vagy mulasztását támadja kifogással a sérelmet szenvedett fél. A felszámolási eljárásban a felszámoló akkor rendelkezik saját személyében is a fél jogosítványával, ha az adóssal szemben fennálló érdekellentéte miatt a felszámoló nem járhat el az adós képviseletében, többek között akkor, ha a Cstv. 51. § (1) - (3) bekezdése alapján fizetésre kötelezik. Ekkor a felszámoló szervezet önmagában jogosítható, illetve kötelezhető, ezért ő jogosult a jogorvoslati kérelem előterjesztésére is (EBH2015. G.2., BH2014. 54., BH2013. 313.). Ugyanakkor a polgári kollégiumvezetők 2014. május 21-23. napján megtartott országos tanácskozásán azt a többségi álláspontot fogadták el, hogy a Cstv. 51. § alapján benyújtott kifogás folytán indult eljárásban mindig saját személyében a felszámoló a fél, mert az ő jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása ellen terjeszthető elő kifogás (BH2014/9.V.2.). Ezt az álláspontot képviselik a Fővárosi Ítéltábla felszámolási ügyeket tárgyaló tanácsai is. A Kúria Polgári Kollégiuma 2016.El.II.JGY.G.1. joggyakorlat elemző csoport véleménye szerint azonban bármely álláspont alátámasztásául szolgáló új tény nem került feltárásra, az ellentmondás jogalkotás útján oldható fel.

A perbeli esetben azonban a felperes álláspontjával ellentétben a bíróságnak nem a jogpolitikai vitát kellett értelmezés útján feloldani, hanem a kereset megalapozottságától, ezen belül arról kellett állást foglalni, hogy az I. és II. rendű alperesek eljárása az irányadó jogszabályokat sértette-e.

A felperes által 2017. december 19. napján előterjesztett számon folyamatban lévő kifogásolási eljárásban a 9. sorszámú végzés ellen előterjesztett fellebbezés tartalma alapján kétségmentesen megállapítható, hogy a felperes és az adós között érdekellentét nem állt fenn, a felperes a fellebbezést az adós képviseletében annak érdekében terjesztette elő, hogy az adóst a hitelezővel szemben a beszámítás joga megilleti, ami elsődlegesen az adós vagyoni helyzetét érintő kérdés. Ebből I. rendű alperes jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a fellebbezést a felperes az adós képviseletében terjesztette elő. Ebből következően a felperes felmentését követően eljáró felszámoló a fellebbezés visszavonására jogszabályi felhatalmazással rendelkezett. Teljességgel megalapozatlan a felperes Pp. 61-62. §-ra történő hivatkozása is, mert a fél személyében nem, csak a képviselő személyében történt változás, a képviselő személyében történő változás megállapítása kizárt. Szükséges ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a felperes által is kiemelt

és a Kúria joggyakorlat elemző csoportjának szükségességét kiváltó jogértelmezési vita I. és II. rendű alperes Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdés alapján fennálló kártérítési felelősségét nem csupán a jogellenesség, de a felróhatóság hiánya miatt is kizárja. Jogalkalmazó szervek kártérítési felelőssége ugyanis csak akkor áll fenn, ha az alkalmazandó jogszabály teljesen egyértelmű, értelmezésre nem szorul.

Helytálló volt az elsőfokú bíróság megállapítási keresetet elutasító döntése is. A Pp. 123. §-ában szabályozott megállapítási kereset egyik konjunktív feltétele nem általánosságban, hanem a felperes alperessel szembeni jogmegóvási szükséglete. A felperes érvelése szerint pedig a jogai megóvására nem alperesekkel, hanem harmadik személy által indított polgári perben egyéb kártérítési jogviszonyban van szükség, ami a Pp. 123. § alapján a megállapítási kereset előterjesztésének lehetőségét önmagában kizárja.

Az I. rendű alperes illetékkal kapcsolatos rendelkezésével összefüggésben a felperes keresete vagyoni kár megtérítésére irányult. Tekintettel azonban arra, hogy a Ptk. 339. § és a 349. § alapján érvényesített kártérítési felelősség a jogellenesség és a felróhatóság hiánya miatt hiányzik, a felperes 27.000 forint lerótt illeték visszafizetésére irányuló keresetét is megalapozottan utasította el az elsőfokú bíróság.

A fent kifejtett indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta és a pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2019. június 25.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

dr. Rápolti Barbara s.k.
bíró